USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Miroslavy Holubové a soudkyň JUDr. Marcely Plutkové a Mgr. Lucie Nohelové v pozůstalostní věci

zůstavitele: **Jaroslav H.**, narozený dne xxx
zemřelý dne 13. 2. 2022
naposledy bytem xxx
bez zanechání pořízení pro případ smrti

za účasti: **pozůstalý syn Martin H.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem Mgr. Markem Ježkem
sídlem Tovární 1707/33, 737 01 Český Těšín

pozůstalá dcera Karin P., narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátkou Mgr. Dominikou Poučenskou
sídlem Jungmannova 26/15, 110 00 Praha

pozůstalý syn Jaroslav H., narozený dne xxx
bytem xxx

o rozdělení pozůstalosti

k odvolání pozůstalého syna Jaroslava H., proti usnesení Okresního soudu v Karviné ze dne 10. 5. 2023, č. j. 36 D 679/2022-106

takto:

I. Usnesení okresního soudu se **potvrzuje**.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením okresní soud určil obvyklou cenu majetku a jiných aktiv pozůstalosti částkou 2 534 793,06 Kč, výši dluhů a dalších pasiv pozůstalosti částkou 2 111 224 Kč a čistou hodnotu pozůstalosti částkou 423 569,06 Kč (odst. I. výroku), schválil dohodu dědiců o rozdělení pozůstalosti uzavřenou dne 11. 4. 2023 a potvrdil nabytí dědictví dědicům ve smyslu této dohody (odst. II. výroku), určil odměnu soudní komisařky a výši hotových výdajů, rozhodl o tom, v jakém poměru mají tuto odměnu a hotové výlohy uhradit dědicové (odst. III. výroku) a nakonec rozhodl o nákladech řízení účastníků (odst. IV. výroku).

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Gaždová.

2. Proti tomuto usnesení se včas odvolal pozůstalý syn Jaroslav H. Namítal, že obvyklá cena pozůstalosti byla nesprávně určena, když nebyla řádně zjištěna celá hodnota pozůstalosti. Tvrdil, že pozůstalý syn Martin H. úmyslně uvedl lživé odpovědi na dotazy, zda zůstavitel vlastnil platební a jiné účty, akcie a cenné papíry, uvedl, že zůstavitel žádné cenné papíry nevlastnil a že platební účty nejsou. Martin H. samozřejmě věděl, že zůstavitel má platební účty, že obchoduje s cennými papíry, protože zůstavitel se s ním o tom bavil. Pověřená soudní komisařka se s těmito odpověďmi spokojila a po ničem nepátrala. Odvolatel pověřenou soudní komisařku telefonicky i e-mailem upozornil, že zůstavitel má cenné papíry i platební účty. Pokud jde o platební účty, soudní komisařka nechala prověřit pár vybraných bank, a to až na základě jeho upozornění. Rovněž soudní komisařku upozornil, že si měla o případných účtech vyžádat zprávu od PATRIA FINANCE a. s. Dále uvedl, že je znepokojen tím, že nebylo prověřeno, zda měl zůstavitel účet u MONETA Money Bank a. s., dále u ZONKY, Raiffeisenbank a. s., namítal, že tržní ocenění nemovitých věci je záměrně podhodnocené. Navrhoval, aby napadené usnesení bylo zrušeno a vráceno okresnímu soudu k dalšímu řízení.

3. Pozůstalý syn Martin H. a Petr H. společně navrhli, aby napadené usnesení bylo potvrzeno. Poukazovali, že odvolateli bylo v plném rozsahu vyhověno, zpochybňovali tudíž jeho věcnou legitimaci k podání odvolání. Pokud jde o námitky směřující proti ocenění nemovitých věcí, pak namítali, že z formálního hlediska by tato námitka mohla být významná při určení výše aktiv dědictví, nicméně ve stejném rozsahu by to mělo vliv i na navýšení hodnoty pasiv dědictví. Cena nemovitých věcí by pak ovlivnila toliko výši odměny pověřeného soudního komisaře. Rovněž namítali, že ani další odvolací důvod není naplněn. Součástí odvolání jsou e-mailové zprávy odvolatele, přičemž je zřejmé, že na tyto soudní komisař řádným způsobem reagoval a dokazování v potřebném a navrženém směru doplnil, v důsledku čehož zjistil existenci dalších aktiv dědictví, jak jsou tato specifikována v protokolu o jednání a zejména výroku II. bod 2 napadeného usnesení. Soudní komisař na podkladě těchto návrhů zjistil aktiva pozůstalosti evidovaná u společnosti Patria finance a. s., rovněž tak vlastní vyhledávací činností zjistil stav bankovního účtu vedeného na jméno zůstavitele u Fio banky a.s., který byl schválenou dědickou dohodou uzavřenou všemi účastníky mezi nimi vypořádán. Poukázali, že v souvislosti s uzavřením dědické dohody všichni účastníci shodně prohlásili, že všechny údaje o majetku zůstavitele jsou jim známy a ničeho v tomto směru nezamlčeli a zejména tato zjištění jsou z hlediska rozsahu majetku i jeho ocenění úplná a nesporná.

4. Pozůstalá dcera Karin P. s podaným odvoláním souhlasila, přístup pověřené soudní komisařky považuje za nestandardní, když nedůsledně šetřila rozsah majetku, který zůstavitel zanechal, podle ní by se měla hodnota daru započítat na povinný díl syna Martina H., když tento získal nemovitou věc a současně i práva k akciím.

5. Krajský soud přezkoumal napadené usnesení okresního soudu, řízení, které předcházelo jeho vydání a po provedeném odvolacím jednání dospěl k závěru, že odvolání nelze vyhovět.

6. Z obsahu spisu vyplývá, že zůstavitel zemřel dne 13. 2. 2022 (respektive jako den jeho smrti byl určen den 13. 2. 2022), nezanechal žádné pořízení pro případ smrti. Jako jeho zákonní dědici byli zjištěni synové Martin, Jaroslav a Petr H. a dcera Karin P. Pověřená soudní komisařka zjišťovala, zda a jaký majetek zůstavitel zanechal. V průběhu řízení bylo zjištěno, že zůstavitel dne 25. 7. 2018 uzavřel s pozůstalým synem Martinem H. smlouvu o darování nemovitých věcí pro případ smrti a o sjednání výhrady zákazu zcizení a zatížení nemovitých věcí. Podle této smlouvy zůstavitel jako dárce za splnění odkládací podmínky, že obdarovaný dárce přežije, daroval pozůstalému synu Martinu H. nemovité věci a to pozemek parc. č. xxx, jehož součástí je stavba rodinného domu č.p. xxx, a pozemek parc. č. xxx, k. ú. xxx, zapsané na LV č. xxx vedeném u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Karviná. Současně se dárce (zůstavitel) podle ust. § 2063 věta druhá o. z. vzdal práva dar odvolat. Pověřená soudní komisařka vyrozuměla v úvahu přicházející zákonné dědice o jejich dědickém právu, účastníci dědictví neodmítli, neuplatnili právo výhrady soupisu, následně byl proveden soupis aktiv a pasiv pozůstalosti, dědici vzali na vědomí poučení o tom, že ke spornému majetku ani ke sporným závazkům se v pozůstalostním řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Gaždová.

nepřihlíží. V průběhu řízení, které se konalo dne 11. 4. 2023 prohlásil zástupce pozůstalého syna Petra H., že se vzdává dědictví ve smyslu ust. § 1490 o. z. ve prospěch syna Martina H. U tohoto jednání pak dědici uzavřeli dohodu o rozdělení pozůstalosti, podle které pozůstalý syn Martin H. nabyl shora označené nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí vedeném u Katastrálního úřadu pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Karviná, na LV č. xxx pro k. ú. xxx v ceně 2 090 000 Kč. Převzal závazek vůči své osobě vyplývající ze smlouvy o darování nemovitých věcí spočívající v umožnění nabytí vlastnického práva ke shora označeným nemovitým věcem (závazek bylo nutno ocenit částkou 2 090 000 Kč). Dále se účastníci dohodli, že nabývají podle svých podílů (Martin H. ½, Jaroslav H. ¼, Karin P. ¼) cenné papíry, práva a povinnosti k bankovním účtům a společně a nerozdílně přebírají pasivum pozůstalosti (náklady spojené s vypravením pohřbu ve výši 20 879 Kč).

7. Krajský soud doplnil dokazování a zjistil ze sdělení Moneta Money Bank a.s. ze dne 24. 1. 2024, že zůstavitel nebyl identifikován jako klient této banky, ze sdělení Air Bank a. s. ze dne 24. 1. 2024 (Zonky je součást Air Bank a. s.), že banka nevede žádné účty zůstavitele a ze sdělení Raiffeisenbank a. s., že zůstavitel nebyl klientem této banky.

8. Odvolací soud se v prvé řadě zabýval námitkami pozůstalého syna Jaroslava H., že byla nesprávně určena cena pozůstalosti a požadoval, aby otázka rozsahu majetku zůstavitele byla prověřena. Podle názoru odvolacího soudu soud 1. stupně správně ve smyslu ust. § 180 odst. 1 z. ř. s. zjistil dosud známý majetek, který zůstavitel zanechal. Ani v odvolacím řízení nebyl další majetek zůstavitele zjištěn, když ze zpráv bank uvedených výše (bod 7) vyplývá, že zůstavitel nebyl klientem těchto bank. Rovněž odvolací soud konstatuje, že bylo okresním soudem správně zjištěno, jaké účty a s jakými zůstatky měl zůstavitel u Patria Finance a.s. a u FIO bank a. s. Rovněž správně bylo rozhodnuto, že pozůstalý syn Martin H. nabývá nemovité věci v k. ú. xxx podle darovací smlouvy pro případ smrti ze dne 25. 7. 2018 v hodnotě 2 090 000 Kč, kterou akceptovali všichni účastníci s tím, že Martin H. přebírá závazek z této smlouvy umožnit nabytí vlastnického práva obdarovaného ve výši 2 090 000 Kč. Cena nemovitých věcí vyplývá z ocenění realitní kanceláře LISTRUM real s.r.o. ze dne 24. 11. 2022.

9. Podle ust. § 1490 odst. 1 o. z. dědic, který dědictví neodmítl, se jej může před soudem v řízení o dědictví vzdát ve prospěch druhého dědice; učiní-li tak nepominutelný dědic, vzdává se tím také práva na povinný díl s účinností i pro své potomky. Souhlasí-li i druhý dědic, použijí se obdobně ustanovení § 1714 až 1720; nesouhlasí-li však, ke vzdání dědictví se nepřihlíží.

10. V projednávané věci z obsahu spisu vyplývá, že u jednání konaného dne 11. 4. 2023 před soudní komisařkou poté, co pozůstalý syn Petr H. byl poučen o dědickém právu a dědictví neodmítl, prohlásil do protokolu prostřednictvím svého zástupce, že ve smyslu ust. § 1490 o. z. se vzdává dědictví ve prospěch bratra Martina H. Následovalo pak uzavření dohody o rozdělení pozůstalosti, podle které Martin H. měl nabýt i dědický podíl bratra Petra H. (takto vyjádřil svůj souhlas s přijetím dědictví, které by jinak náleželo Petru H.). S ohledem na výše uvedené skončila účast Petra H. v řízení (nebylo ani zapotřebí o tom vydávat rozhodnutí).

11. Podle ust. § 1693 odst. 1 o. z. dědicové si mohou před soudem v řízení o dědictví dohodnout, jaká bude výše jejich dědických podílů. Soud dohodu schválí, neodporuje-li zájmu osoby pod zvláštní ochranou.

12. Podle ust. § 1695 odst. 1 o. z. nepořídil-li zůstavitel pro případ smrti, mohou se dědici před soudem dohodnout o rozdělení pozůstalosti jakkoli.

13. Podle ust. § 1696 o. z. soud dohodu dědiců o rozdělení schválí, neodporuje-li vůli zůstavitele a v jejích mezích ani zájmům osoby pod zvláštní ochranou. Neschválí-li soud dohodu, potvrdí dědicům nabytí dědictví podle výše jejich dědických podílů. K platnosti dohody o rozdělení pozůstalosti se vyžaduje, aby v důsledku jejího uzavření byla rozdělena celá známá pozůstalost.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Gaždová.

Dohodou lze zřídit i věcné břemeno nebo zástavní či jiné věcné právo, i když o něm zůstavitel nepořídil.

14. Podle ust. § 185 odst. 1 písm. d/ z. ř. s. v rozhodnutí o dědictví s účinností ke dni vzniku dědického práva soud schválí dohodu dědiců o rozdělení pozůstalosti, která není v rozporu ke zákonem, a potvrdí podle ní nabytí dědictví více dědici.

15. Dohoda o rozdělení pozůstalosti je hmotněprávním úkonem všech dědiců, kteří jsou plně způsobilí k právním úkonům, učiněným na základě shodného projevu vůle. Tímto úkonem jsou dědici zůstavitele do budoucna vázáni. K uzavření dohody o rozdělení pozůstalosti nedojde, jestliže některý z dědiců takový projev vůle neučinil. V projednávané věci účastníci uzavřeli dohodu o rozdělení pozůstalosti, podle které si rozdělili celou dosud známou pozůstalost. K odstoupení od této dohody všemi jejími účastníky nedošlo, uzavřená dohoda není v rozporu se zákonem, proto ji okresní soud zcela správně schválil, když s přihlédnutím k tomu, že došlo k uzavření darovací smlouvy o převodu nemovitých věcí v k. ú. xxx, účastníci dohody nabyli majetek, který odpovídá jejich zákonným dědickým podílům.

16. Podle ust. § 1663 o. z. při posloupnosti dědiců podle pořízení pro případ smrti nebo při zákonné dědické posloupnosti se započtení na dědický podíl provede, jen přikázal-li to zůstavitel projevem vůle učiněným ve formě předepsané pro pořízení závěti.

17. Podle ust. § 1664 o. z. soud může provést započtení na dědický podíl, i když to zůstavitel nepřikázal, byl-li by jinak nepominutelný dědic neodůvodněně znevýhodněn; k obvyklým darováním se však nepřihlíží.

18. Podle ust. § 1698 o. z. při rozdělení pozůstalosti lze vypořádat právo na náhradu poměrů mezi spoludědici, provést započtení na dědický podíl a započtení odkazů.

19. V projednávané věci účastníci účinně námitku započtení před soudem 1. stupně nevznesli. Toliko odvolatel e-mailem ze dne 22. 3. 2022 poukazoval, že pozůstalost tvoří především nemovité věci v k. ú. xxx a že by mu i přes uzavřenou darovací smlouvu měl náležet povinný díl. Námitka započtení byla vznesena až v rámci odvolacího řízení, kdy pozůstalá dcera Karin P. uváděla, že hodnota daru by se měla započítat na podíl Martina H. Pozůstalý syn Jaroslav H. uvedl, že nebylo před okresním soudem navrhováno započtení, pozůstalá dcera uvedla, že si nepamatuje, zda byla řeč o započtení, ale tuto skutečnost nevylučuje.

20. Podle názoru odvolacího soudu nelze za daného stavu věci k námitce započtení, která byla učiněna až v rámci odvolacího řízení, přihlédnout. O skutečnosti, že zůstavitel uzavřel se synem Martinem H. darovací smlouvu na základě, které mu pro případ své smrti daroval shora označené nemovité věci, věděla pozůstalá dcera Karin P. i syn Jaroslav H. již v průběhu pozůstalostního řízení před soudem 1. stupně, i přes tuto vědomost uzavřeli dohodu o rozdělení pozůstalosti, která byla soudem schválena a která všechny účastníky dohody zavazuje. Ke zrušení dohody nedošlo (např. v důsledků odstoupení všech jejích účastníků, případně uzavřením nové dohody o rozdělení pozůstalosti) a soud neshledal uvedenou dohodu v rozporu se zákonem. Proto se nelze námitkou započtení v této fázi řízení již zabývat. I v rámci uzavření dohody o rozdělení pozůstalosti mohli účastníci provést započtení na dědický podíl, což neučinili.

21. Z výše uvedených důvodů odvolací soud napadené usnesení jako věcně správné i včetně výroků o odměně pověřené soudní komisařky a o nákladech řízení účastníků podle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil.

22. Odvolací náklady nebyly žádnému z účastníků přiznány, neboť pro jejich přiznání nebyly odvolacím soudem shledány důvody hodné zvláštního zřetele nebo okolnosti případu (ust. § 132 a 128 z. ř. s.).

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Gaždová.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je možno podat za podmínek ust. § 237 o. s. ř. dovolání, a to do dvou měsíců ode dne doručení tohoto usnesení prostřednictvím soudu, který rozhodoval v 1. stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně. O přípustnosti dovolání je oprávněn rozhodnout jen Nejvyšší soud (ust. § 239 o. s. ř.).

Ostrava 28. června 2024

JUDr. Miroslava Holubová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Gaždová.